

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus HUMANIS. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 3. Vtrum totus Christus sit sub quâlibet parte specierum panis, & vini.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

ARTICVLVS III.

Verum totus Christus sit sub qualibet parte specierum panis, & vini?

Respondeo breuiter, & Dico Primò: Totus Christus est sub qualibet particula specierum panis, & vini, saltem post fractionem seu diuisionem ipsarum. Est fide tenenda. Probatur ex Concilio Florentino, Sub qualibet quoque parte hostia consecrata, & vini consecrati, separatione facta, totus est Christus. Concilium Trident. sess. 13. cap. 3. Qua propter, inquit, verissimum est, eandem sub altera specie, atque sub vtraque contineri. Totus enim & integer Christus sub panis specie, & sub quauis ipsius speciei parte: totus item sub vini specie, & sub eius partibus existit. Can. 3. Si quis negauerit, sub singulis cuiusque speciei partibus, separatione facta totum Christum contineri, anathema sit. Idem docet Hilarius Papa apud Gratianum de Consecratione dist. 2. Canone. Vbi pars est Corporis, ibi & totum. Eadem ratio est in Corpore Domini quia in Manina, quod in eius figurâ præcessit, de quo dicitur, qui plus collegerat, non habuit amplius: non enim est quantitas visibilis in hoc estimanda mysterio, sed virtus Sacramenti spiritualis. Et ibidem Augustinus Canone Singuli autem totum accipiunt Christum Dominum; & in singulis portionibus totus est; nec per singulos numeretur, sed integrum se in singulis præbet. Eucherius Lugdunensis homil. 5. Paschatis: Corpus Christi tantum est in exiguo, quantum esse constat in toto: quod cum Ecclesia fidelium sumit, sicut plenum est in vniuersis, ita integrum in singulis. Denique Auctor quidam Græcus apud D. Thomam in Catenâ Luc. 22. Totum Corpus & Sanguinem suscipit, etiamsi mysteriorum partem accipiat. Nam sicut vnum scillum diuersis suam figuram impartitur, & integrum manet post distributionem: & sicut vna vox penetrat ad multorum auditum: sic nulli dubium sit Corpus & Sanguinem Domini in omnibus reperiri. Vide Guitmondum lib. 1. de Eucharistia, paginâ 2. & sequentibus; vbi id docet ex similitudine vocis, & animæ rationalis.

Ratio est, Quia Christus est in hoc Sacramento per modum substantiæ spiritualis & inextensæ, sicut anima in corpore: ac proinde necessariò totus manet sub singulis partiunculis, præsertim, cum non desinat ibi esse, quamdiu species saluæ consistunt, seu quamdiu substantia panis non desisset. Dico Secundò, Totus Christus etiam est sub quauis particula specierum, quantumvis exigua, ante diuisionem. Est certa hæc propositio, licet non de fide, quia non est expressè definita. Contrarium tamen censendum est temerarium, & errori proximum. Colligitur ex Concilio Trident. sess. 13. cap. 3. vbi nò meminit separationis. Et tenent omnes Doctores, præter Albertum dist. 13. art. 11. qui videtur sentire Christum esse sub totâ hostiâ ante diuisionem, non autem totum sub singulis partibus: verum diuisâ hostiâ, subito totum incipere esse sub singulis particulis diuisis. Sicut in speculo integro vna tantum apparet imago; sed eo fracto tot apparent, quot sunt fragmenta. Sed Probatur Primò, Si non est totus sub singulis partibus ante diuisionem, ergo neque post.

Nam diuisio sola non potest eum constituere, vbi non erat; cum sit actio, quæ etiam à bestia fieri potest. Neque valet illa similitudo allata de speculo: nam fracto speculo, etiam diuiditur reflexio radiorum; vnde pro vnâ magnâ imagine apparent multæ paruæ. At Christus non diuiditur per diuisionem hostiæ; nec est maior sub magna hostiâ, quàm sub parua.

Probatur Secundò, Si non est totus in singulis particulis, ergo vnum membrum erit in hac parte, aliud in illa; v. g. Caput in superiore, pedes in inferiore; ac proinde versâ hostiâ sequetur indecens motus & situs Corporis Christi. Itè diuisâ hostiâ pars à parte distrahetur: sicut in omnibus fieri videmus, quæ partibus suis per aliud diffusa sunt.

Probatur Tertiò, Cum partes hostiæ sint homogeneæ, & eiusdem rationis, nulla est ratio, cur potius caput sit in hac parte, quàm in illa: ergo est in omnibus. Idem dicendum de pectore, pedibus, & ceteris. Ergo omnes partes Corporis Christi sunt in singulis particulis hostiæ.

Probatur Quarto, allata ratione: Quia ex vi conuersionis, Corpus Christi est vbicumque fuit aliquid substantiæ panis: nam tota substantia panis conuertitur in Corpus Christi: quare necesse est, vt Corpus Christi succedat sub omnibus particulis specierum, sub quibus antè erat substantia panis. Atqui substantia panis erat sub minutissimis quibusque: ergo ibi iam est Corpus Christi.

Quòd verò etiam totum sit ibi, probatur ex modo existèdi: nam existit ibi indiuisibiliter, per modum substantiæ spiritualis; sicut Angelus vbicumque est, totus est. Vnde vltèrius sequitur, manere totum etiam post separationem partium: nam ita manet, sicut manura erat substantia panis, in cuius locum succedit: atqui substantia panis manura erat, donec species corrumperentur: ergo tam diu etiâ manere debet Corpus Christi.

Dices, Ergo Christus est infinitus in hoc Sacramento; & habet infinitas præsentias. Patet sequela, quia nullus est determinatus numerus particularum panis: nam in homogeneis non dantur minima naturalia coniuncta: nulla enim est pars panis tam parua coniuncta toti, quin sub minore existat forma panis.

Respondeo, Admitto totum, esse infinitus. Id enim quodammodò commune est omnibus rebus indiuisibiliter in aliquo loco diuisibili existentibus; vt Angelo, & animæ rationali. Est tamen discrimen, quòd etsi Angelus quodammodò sit infinitus præsens, illæ tamen præsentie sunt solùm veluti partiales, & inadæquatæ; nec possunt naturaliter diuidi in plures totales: præsentia autem Christi, quibus præsens est singulis particulis speciei panis & vini, sunt diuisibiles in præsentias totales & adæquatas: nam facta diuisione hostiæ, totum Corpus Christi habet adæquatam, & perfectam præsentiam in vtrâuis parte. Hæc tamen diuisio non potest naturaliter fieri in infinitas præsentias totales; quia deueniretur tandem ad partes tam exiles specierum, vt sub eis non possit substantia panis seorsim conseruari. Vide lib. 12. de Perfect. diuinis c. 16. n. 126.

Dico Tertiò, Totus Christus nò solùm est sub singulis particulis hostiæ, sed etiam sub singulis punctis, & terminis indiuisibilibus; quamuis cum nonullo discrimine.

10 Christus est totus sub qualibet particula post diuisionem.

Florentinũ. Trident.

Hilarius Papa.

Augustin.

Eucherius.

Auctor Græcus.

Guitmondus.

Ratio.

11 Christus ante diuisionem, est sub quauis particula.

Negat Albertus.

A simili.

Probatur conclusio.

Ab indecenti.

Ex vi conuersionis.

Ex modo existendi.

Christus potest dici in Eucharistia esse infinitus.

Differètia inter præsentiam Angelum in loco, & Christi in Eucharistia.

12 Christus etiam est hic sub singulis punctis specierum.

Probatur Primò, Quia Christi Corpus in singulis partibus existit indiuisibiliter, sicut Angelus in corpore assumpto, & anima in corpore humano: atqui hæc existunt tota in singulis punctis: ergo etiam Corpus Christi.

Secundò, Quia Corpus Christi habet presentiam continuâ per totas species intimè diffusam: ergo singulis punctis specierum respondet intimè aliquid presentie Christi; ac proinde totum Corpus Christi: nam ubi est aliquid eius, ibi est totum; cum sit modo indiuisibili.

Dices, Sub puncto specierum non erat substantia panis, cum hæc necessariò sit extensa; sed solum punctum substantie, qui est modus substantialis: ergo ibi non est Corpus Christi.

Respondeo Negando Consequentiã: Hinc enim solum sequitur, Corpus Christi non esse sub singulis punctis præcisè ex vi conuersionis, & presentie adæquatâ; non tamen sequitur, quin possit ibi esse ratione modi indiuisibiliter existendi, & inadæquatè. Nam quidquid existit indiuisibiliter, hoc ipso quo continuè existit sub aliquo toto, necesse est, vt non solum sub omnibus partibus, sed etiam sub omnibus punctis existat. Hæc tamen existentia non est adæquata; quia non potest existere sub solo puncto; sicut nec anima potest existere in solo brachio; quamuis ibi sit tota: quò fit, vt nec punctum, nec superficies hostie possit seorsim consecrari, quamuis singula particula possint.

Hinc patet, Aliter esse sub punctis, aliter sub partibus. Nâ sub singulis partibus est directè ex vi conuersionis: omnis enim particula panis, est panis; ac proinde conuertitur in totum Corpus Christi. Deinde est ibi adæquatè: nam sub singulis potest seorsim conseruari, sub quibus substantia panis conseruari poterat. Sub punctis autem solum est concomitanter, nempe propter modum existendi indiuisibiliter & continuè per totas species.

ARTICVLVS IV.

Vtrum quantitas dimensua Corporis Christi sit in hoc Sacramento?

Sunt tres sententiæ. Prima est Durandi dist. 10. quæst. 2. qui, cum distinguat quantitatem realiter à re quantâ, putat esse probabile, Corpus Christi esse in Eucharistia sine suâ quantitate, ceterisque accidentibus quantitatem comitantibus; vt colore, figura, &c.

Ratio ipsius est, Quia Corpus Christi est in Sacramento, non per modum quantitatis, sed per modum substantie: atqui substantia ex se non requirit quantitatem; quin potiùs per eam impeditur, ne sub alia quantitate possit existere: nam vna quantitas excludit alteram. Addit tamen; licet Corpus illud careat quantitate in Sacramento; non tamen carere reali inherentiâ quantitatis, quæ est in cælo.

Altera est Guil. Occam in 4. q. 4. & in Tractatu de hoc Sacramento cap. 29. & Gabrielis in Canonem lectione 43. qui docent quantitatem non distingui re ipsa à re quantâ; sed esse duntaxat illius quendam modum, scilicet extensionem in

spatio; qui modus etiam reperitur in accidentibus. Vnde dicitur in Sacramento Eucharistie esse totum Corpus Christi cum omnibus accidentibus, quæ sunt res quedam distinctæ; non tamen cum modis, qualis est quantitas. Quare ibi esse sine quantitate. Partes autem Corporis Christi sese penetrare, sic tamen vt seruentur integra organa, cum suis dispositionibus necessarijs.

Tertia Sententia est communior Doctorum, in Eucharistia esse totam quantitatem Corporis Christi. Ita D. Tho. hic, Scotus dist. 10. q. 1. Bonaventura, Richardus, Paludanus dist. 10. vel 13.

Dico Primò, Si quantitas accipiat pro actuali extensione Corporis Christi, vel accidentium corporalium, sicut videntur accipere Gabriel & Occam; sic haud dubiè quantitas dimensua Corporis Christi non est in hoc Sacramento. Patet, quia Corpus Christi est hic modo indiuisibili, nõ extenso, vt dictum est: ergo ille modus extensionis, quem habet in cælo, non est hic.

Notandum tamen, hanc actualem extensionem impropiè dici quantitatem; nam infinitis modis variari potest manente eadem quantitate; vt patet, cum quis ceram nunc in longum protrahit, nunc in planum, nunc in rotundum format. Quantitas enim propriè, vel est accidens aliquod realiter distinctum à re quantâ, illam intrinsecè ita disponens, vt postulet naturaliter habere partem extra partem: vel certè, est ipsa rei entitas, vt apta extendi, sic vt naturaliter extensionem postulet.

Dico Secundò, Certum est totam magnitudinem, seu molem Corporis Christi esse in Eucharistia; sed modo indiuisibili, sic vt Sacramentalibus speciebus non coextendatur; sed tota sit sub singulis partibus earum; siue hæc moles sit quid distinctum à re quantâ, siue non.

Probatur Primò, Quia Concilium Trident. sess. 13. cap. 3. & can. 2. docet sub speciebus panis non solum esse Corpus Christi, sed etiam Sanguinem, Animam, & Diuinitatem, idque, propter naturalem concomitantiam seu vnionem cum corpore: ergo cum similiter quantitas molis naturalem habeat vnionem cum Corpore Christi, (nam vel est ipsum corpus, vel accidens eius inseparabile) necessariò debet ibi esse. Secundò, Corpus Christi in Sacramento nunc est viuens & animatû: ergo suis organis, & necessarijs dispositionibus distinctum; quæ distinctio, & dispositio sine quantitate esse nequit. Sed maxima difficultas est, vt hoc mente concipiatur. Vnde

Dico Tertio, Molem Corporis Christi existere in puncto, non per condensationem, neque propriè per penetrationem partium mutuum; sed per hoc, quòd omnes partes, diuinâ virtute, quasi confluant in punctum, sine penetratione, aut condensatione; sed altiori modo.

Ac primum, quòd condensatio hic locum non habet: Patet, quia postulat extensionem. Condensatio enim est, dum multum materie est sub extensione exigua. Deinde, condensatio mutaret partes Corporis Christi contra naturam. Nam cerebrum, v.g. fieret multò densius, quàm patiatur naturalis dispositio: similiter ceteræ partes, vt pulmo, &c.

Pari ratione nec penetratio hic locum habet: Tum quia non potest esse sine extensione partium, quæ nullo modo hic admitti potest, vt supra ostensum est: Tum quia vna replicatio penetraret alias

13
Christus
aliter sub
punctis,
aliter sub
partibus
continetur.

14
1. Opinio
Durandi.

2. Opinio
Occami.

3. Com-
munis.

15
Christus
hic non
habet
actualem
extensio-
nem.

Quid pro-
priè sit
Quantitas.

16
Est hic cû
tota ma-
gnitudine
sui Corpo-
ris; sed
modo in-
diuisibili

17
Est cum
tota sua
mole in
puncto.

Non tam-
per Con-
densatio-
nem.

Nec per
Penetra-
tionem.